

CONSTANTIN BOSTAN

LEGENDE
DIN CEAHLĂU

ilustrații de Sabina Popovici-Hanțu

DOXOLOGIA
IAȘI, 2015

DOCHIA, TRAIAN ȘI COBAL

ine n-a auzit de viteazul rege dac Decebal și de marele împărat roman Traian, care multe și vrednice lucruri au înfăptuit în țările lor și grele războaie au purtat unul împotriva celuilalt?

Ei, bine, atunci trebuie să fi aflat câte ceva și despre Dochia, preafrumoasa și curajoasa prințesă, fiica regelui Decebal. Fiind atât de dăruită cu „vino încoace”, firește că mulți tarabostes (așa se numeau nobilii geto-daci) oftau cu gândul la ea, râvnind să o aibă soție.

Dar nu numai unii din ei duceau dorul minunatului său chip...

În taină suferea și un viteaz dac pe nume Cobal, frate al fostului rege Duras, ce domnise mai înainte de Decebal.

Mult o mai iubea Cobal! Fiind însă mai puțin curajos la vorbă, nu apucase a des-tăinui și prințesei of-ul adânc zăvorât sub platoșa-i de oștean. De, tot aștepta, bietul de el, să vină și clipa potrivită pentru a-i mărturisi, în sfârșit, și zbuciumul inimii sale... Dar, pe cât de ușoară îi era mânuirea armelor, pe atât de grea se arăta această dulce și amară povară...

Și, cum viața tot merge înainte iar istoria își toarce firele sale mereu neștiute mai dinainte de oameni, iată, la Roma a ajuns împărat nimeni altul decât ambițiosul Traian!

Nu a trecut mult timp și, între gândurile de mărire ale acestuia, și-a făcut loc și cel de a spăla rușinea înfrângerilor suferite de un înaintaș al său, anume Domițian, în luptele cu oastea lui Decebal. Așa că, fără a mai sta mult pe gânduri, Traian a pornit în fruntea legiunilor sale către Dunăre.

Și-a trecut apoi oștile peste apele fluviului pe un pod anume ridicat și... iată-l pe pământul Daciei! Hărțuit mereu de cetele oștirii lui Decebal, a prins a înainta, încet-încet, spre inima întinsei și bogatei țări...

Intr-una din zilele mai liniștite, fără lupte, Traian și-a îngăduit și câteva clipe de odihnă în singurătate. Așa că... și-a lăsat deoparte armura și coiful de împărat și, îmbrăcat simplu de tot, a pornit a se plimba pe o coastă de munte umbrită de fagi. Și, nu știu cum s-a făcut, dar, într-o poiană, a dat chiar peste frumoasa Dochia!...

Aceasta, de când intraseră romanii în țară, purta doar straie de oștean, că se pricepea de minune și la meșteșugul armelor. Numai că, atunci, ori era prea sleită de grijile războiului ori s-a speriat prea tare de neașteptata apariție, dar, la vederea străinului, prințesa a căzut leșinată...

Aplecându-se uimit asupra-i și dându-i cușma deoparte, să-i facă aer, Traian s-a mirat și mai tare văzând că e vorba de-o fată – și încă una atât de frumoasă! Ba, ca să fie și mai mare minunea, pe loc s-a îndrăgostit de ea!...

S-au mai întâlnit ei vreo câteva zile în poiana aceea, vorbind de una și alta, fiindcă și Dochia prinsese drag de Traian, pe care-l credea un viteaz de prin împrejurimi. Nici prin cap să-i treacă însă fetei cine era, cu adevărat, chipeșul străin care îi tot sta alături!

Doar blândul și credinciosul Cobal, mereu aflat pe urmele Dochiei cu pieptul cuprins de jarul iubirii nemărturisite, a înțeles, cu obidă, cine câștiga loc acum în inima prințesei. Îndurerat și fierbând de mânie, el își jură să o uite degrabă pe Dochia și să se răzbune crunt pe Traian...

S-a întors deci Cobal la grijile sale de căpetenie militară, sperând să-i cadă în mână temutul rival. Numai că războiul s-a terminat curând, între daci și romani făcându-se pace... Dar, ce folos: era pace în țară, nu și în sufletele celor doi. Dochia

se topea de dorul viteazului ce-i răpise liniștea, Cobal suferea văzând că nu are loc în inima celei pe care în zadar jurase s-o uite!

Și iată că, după câțiva ani, Traian porni al doilea mare război asupra Daciei, având de data aceasta mai multă izbândă... Multe cetăți ale dacilor au fost cucerite și mii de prizonieri au fost trimiși spre falnica Romă.

Acolo a ajuns, în lanțuri, și viteazul Cobal, după ce într-o noapte, îmbrăcat în straie romane, se strecurase chiar până la cortul lui Traian, încercând să-l omoare. Decebal însuși, înțelegând că năvălitorii nu pot fi stăviliți, anume a băut dintr-o cupă otravă, pentru a nu cădea în mâinile dușmanului și a muri liber, așa cum a trăit până atunci...

Plină de griji și durere, aidoma multor fugari, Dochia și-a început bejenia spre părțile de răsărit și miazănoapte ale țării, cu gândul de a deveni păstorită.

Așa a ajuns tocmai printre stâncile și pășunile Ceahlăului, despre care unii zic c-ar fi chiar acel munte sfânt Kogaion, mult îndrăgit de Zalmoxes, zeul suprem al strămoșilor geto-daci. Aici, Dochia și-a ales o turmă de oi și, în liniștea divină a muntelui, a prins a-și duce traiul simplu, de ciobăniță.

Dar... nu-i era sortit să-și afle în vreun fel alinarea: în căutarea ei pornise și împăratul Traian, nemângâiat încă în dragostea sa.

Chiar așa, în straietele ei de ciobăniță, a găsit-o într-una din zile și pățimașul urmăritor: frumoasa Dochia torcea dintr-un caier, având alături un pâlc de mioare. Și cum Traian a început de îndată a-i vorbi năvalnic de focul mistuitor al inimii sale, repezindu-se să o strângă în brațe și să o ia cu el, Dochia i-a amintit că nici nu-l cunoaște încă pe nume...

„Sunt împărat, sunt Traian și aș face orice pentru tine!” – a spus pe nerăsuflăte mai marele Romei.

Când a auzit că îl are în față pe însuși vrăjmașul de moarte al țării sale, Dochia și-a retezat de îndată pornirile inimii. Mai mult: cuprinsă de ură, s-a smucit din brațele împăratului, cătând scăparea spre vârful muntelui sfânt!

Era sprintenă fata, dar și mai iute Traian, cel înaripat de clocotul patimii sale. Văzând, îngrozită, că nu are scăpare, Dochia s-a rugat fierbinte marelui Zalmoxes, să nu o lase în voia dușmanului...

Și-atunci, iată, un trăsnet a despicat seninul zilei, prefăcând-o în stâncă pe nefericita prințesă!

Traian a înmărmurit de spaimă: cât pe ce să se izbească de stânca răsărită în cale... Când s-a dezmeticit, ce putea să mai facă? A mângâiat un timp trupul de piatră al iubitei necucerite, murmurându-i cuvinte deznădăjduite... Apoi, cuprins de mâhnire, a pornit să coboare muntele, spre a se întoarce la ai săi și la treburile nou sporitei împărății...

Mai spun cei bătrâni că, după mulți ani, întorcându-se Cobal din temnițele Romei, a ajuns, tot întrebând de frumoasa Dochia, până în fața măreței stânci născute din disperarea fetei și milostenia cerului. A plâns-o bietul de el câteva zile și nopți, după care, gândind că viața sa nu mai are rost, s-a aruncat în prăpăstiile muntelui, cu numele iubitei pe buze.

S-a îndurat însă și de el Zalmoxes, prefăcându-l în stâncă, astfel că imaginea vrednicului și credinciosului Cobal poate fi descifrată și azi între celelalte coloane de piatră ale sfântului munte Ceahlău...

BUTU SI ANA

De mult, tare de mult, acum vreo șase sute de ani, în Țara Românească a Moldovei se afla ca domnitor un voievod foarte destoinic la faptă și blând la vorbă. Oamenii i-au păstrat prin vremi amintirea sub numele de Alexandru cel Bun și multe lăcașuri de închinăciune – biserici și mănăstiri – grăiesc și azi de vrednicia lui.

Erau timpuri tulburi pe atunci atât în țară, cât și la popoarele din jur...

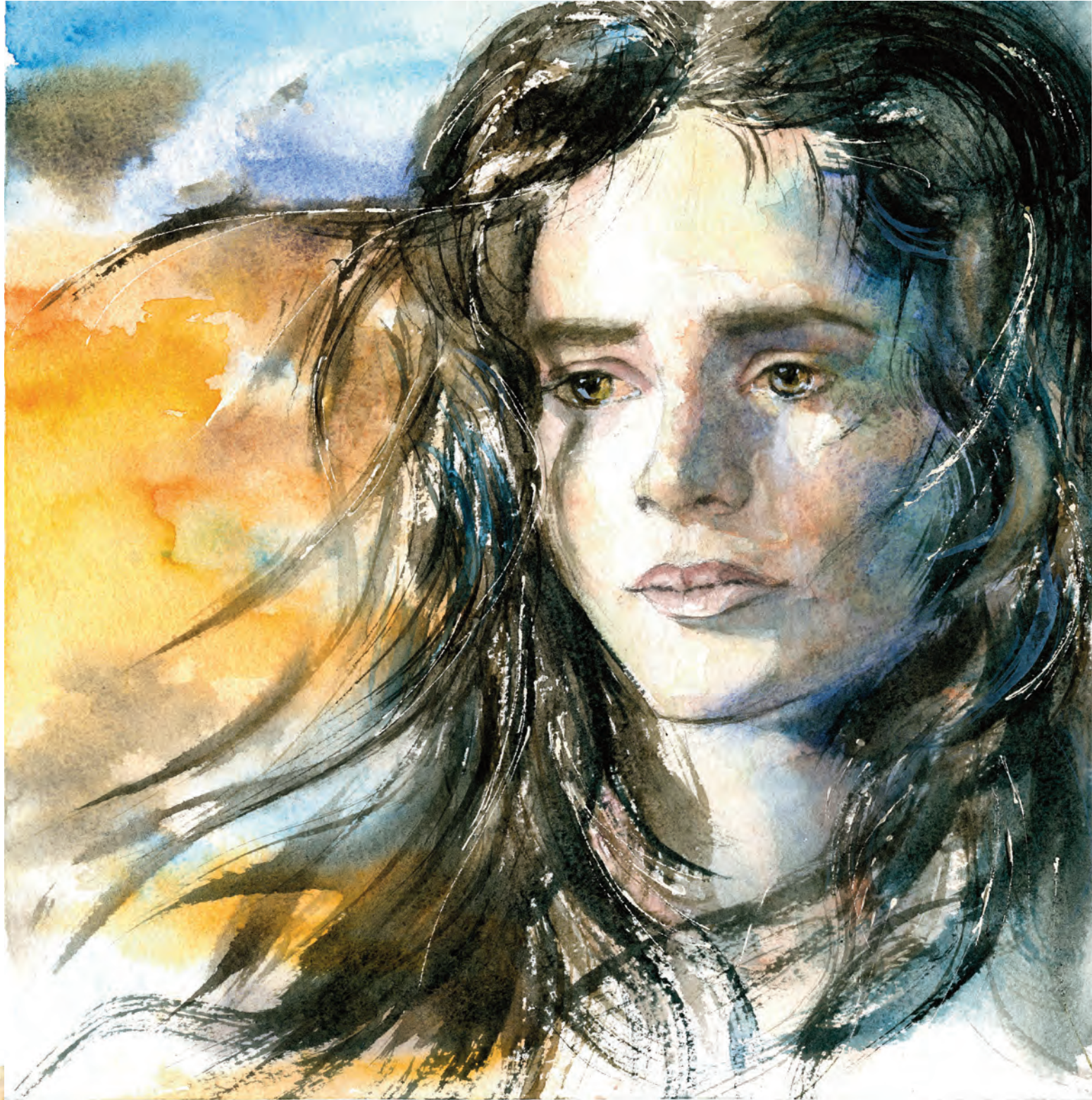
Mereu se iscau războaie, mereu se porneau năvăliri dușmane, totdeauna flămânde de sânge și pradă. Era nevoie deci de mulți oșteni și cât mai iscusite căpetenii. Tot de aceea, luptătorii cei mai neînfricați se aflau la mare cinste atât la curtea domnească, cât și pe buzele celor care le lăudau faptele.

Cel mai priceput dintre tinerii viteji ai lui Vodă se arăta a fi Butu. Păi, nici nu se putea altfel, de îndată ce el se născuse și copilărise chiar prin părțile falnicului munte Ceahlău, straja și icoana întregii Moldove!

Era la mare trecere Butu și în sufletul domnitorului, așa că – aflând de dragostea ce înflorise între fiica sa, Ana, și viteaza căpetenie – Alexandru Voievod îndată i-a binecuvântat. Nu mult după aceea, a sărbătorit, cu mare fast, logodna lor. Ce mai, au pornit și pregătirile de nuntă, ștafete alergând în toate cele patru zări să cheme oaspeții la marea bucurie...

Numai că, vezi bine, nu totdeauna e așa cum gândește omul!

Cum-necum, tocmai atunci s-a pornit un nou război între poloni și cavalerii teutoni. Iar Alexandru Vodă fiind legat prin strașnic jurământ de alianță cu craiul polonilor, a trimis de îndată 400 de oșteni călări, în frunte cu Butu, să-i spulbere pe teutoni. De, așa a fost totdeauna "jocul" ăsta de-a viața și moartea...

- Du-te, viteazul meu, și întoarce-te cât mai grabnic, biruitor, să facem nunta! – i-a spus chiar bunul voievod...

Ce-i drept, cu izbândă s-au întors bravii călăreți tocmai de sub zidurile cetății Marienburg de lângă râul Vistula. Numai că... au revenit, iată, fără parte dintre ei și – mai cu seamă – fără falnica lor căpetenie!

Ca trăsnetul s-a abătut asupra Anei cumplita veste. Mare a fost și tristețea nefericitului tată, îndurerat atât de suferința fiicei sale, cât și de pierderea mândreței de viteaz...

Au trecut săptămâni și luni grele, udate mereu cu lacrimi. Ana nici că-l putea uita, în vreun chip, pe cel căruia îi jurase credință și iubire în veci... Bietul tată, vrând să-i curme acest zbulcium sufletesc, a început însă, de la o vreme, să-i vorbească de alți pețitori. A îndemnat-o chiar, tot din dorința de a-i lumina iarăși ochii, să își oprească jelierea și să se gândească la alegerea unui alt soț.

Într-o zi, crezând că doar așa o să-și poată smulge fiica din potopul propriilor lacrimi, Alexandru Vodă i-a spus hotărât:

- Gata, fata mea, e timpul să ne trezim din nou la viață, așa cum îi și vorba cea înțeleaptă, din bătrâni: *morții cu morții, iar viii cu viii!* Viteaz și vrednic a fost Butu, dar nici mirele cel nou, ales de mine, nu cred să fie mai prejos... – și spuse numele altui voinic pe care și-l dorea acum ca ginere.

Ana însă nici nu vroia s-audă! Iar când a prins de veste că s-au pornit și pregătiri de nuntă, a căzut, cu totul, în mare deznădejde.

Ce să facă, ce să facă?... Cum să scape ea de-asemenea năpastă?... Și, tot frământându-se ea așa, iată, a aflat de-o bătrână vrăjitoare, chiar de lângă curțile domnești. A și alergat la ea, în mare taină!...

Spunându-i of-ul cel greu de la inimă, sârmana i-a dat și două inele, cerând să o ajute de-ndată! S-o ajute cu orice preț, chiar de va fi să-l scoată din mormânt pe Butu în noaptea nunții, ca să-l sperie astfel pe mirele nedorit...

Cotoroanței i-au și sticlit ochii când a văzut aurul. S-a învoit de-ndată! Și iată că, așa cum a promis prințesei Ana, în noaptea când în cameră ar fi trebuit să intre noul soț, a apărut – palid la chip și înflăcărat la vorbă – chiar fostul ei logodnic, Butu. Îmbrățișându-o strâns, acesta a purtat-o spre fereastră, de unde – minune ori blestemăție? – iată, au și pornit în zbor.

Pluteau!... Pluteau prin noaptea fără lună, pe calul alb, de-asemena făcut strigoi!... Au străbătut astfel cale lungă, din Cetatea Sucevei până deasupra Ceahlăului, pe înălțimile căruia Butu vroia să se adăpostească dimpreună cu iubita sa.

Tocmai căuta cu privirea spre locurile ascunse, de mult știute, când, din vale, se auzi cântatul cocoșilor, vestind o nouă dimineață. Vraja se desfăcu pe dată, zborul calului și puterea lui Butu se curmară, iar cei trei căzură din înalturi cu tunet asurzitor, prefăcându-se pe loc în stane de piatră: *Turnul lui Butu*, având alături silueta delicată a *Anei*.

Și astfel, înlănțuiți în iubire, cei doi și-au găsit veșnicia pe una din culmile Ceahlăului, aproape de altă misterioasă stâncă: *Creasta Cocoșului*.